

A f s c h r i f t

8955.

Zijne Excellentie den Luitenant-Gouverneur-
Generaal van Nederlandsch-Indië

B a t a v i a - C.

Studiebeurzen.

Bijgaande heb ik de eer Uwe Excellentie aan te bieden een lijst van de candidaten, welke naar mijn mening voor uitzending naar Nederland in aanmerking komen. Ter toelichting moge het volgende dienen:

1.- Het aantal aanvragen overtrof het aantal beschikbare plaatsen (100) belangrijk, zodat enige selectie moest worden toegepast.

2.- Teneinde mij een indruk te kunnen vormen van de behoefte aan academische en technische krachten, welke in de toekomst hier te lande nodig zullen zijn, had ik aan de Directeuren van de diverse Departementen tevoren verzocht mij wel te doen weten, hoe groot de aantallen dezer krachten waren, welke in een nabije toekomst aangesteld zouden kunnen worden.

3.- Er bleek echter een volkomen dispariteit te bestaan tussen de percentsgewijze verdeling der aangevraagde studie-richtingen en die welke op grond van de door mij ontvangen adviezen nodig zouden zijn. Derhalve moesten andere normen aangelegd worden.

4.- De gegevens door de candidaten ingediend zijn vaak summier, daar in vele gevallen hetzij door tampokken hetzij door andere oorzaken, papieren en cijferlijsten verloren zijn gegaan. In het algemeen zijn op mijn Departement thans weer voldoende gegevens aanwezig om te kunnen nagaan of een candidaat in het bezit is van een bepaald einddiploma.

5.- Het bezit van einddiploma ener Middelbare school betekent, dat de candidaat door een bevoegde commissie geschikt bevonden is tot het volgen van een academische studie. Hoewel zeker niet mag aangenomen worden, dat iedere bezitter van het einddiploma ener Middelbare opleiding ook in staat zal zijn een academische studie te voltooien, mag toch aangenomen worden dat hij door het volgen van de colleges zijn kennis en inzicht tot een zoodanig peil zal weten op te voeren, dat hij meer dan anders het geval geweest zou zijn, in staat is mede te werken tot de wederopbouw dezer gebieden. Principieel heb ik dus elke bezitter van het einddiploma ener Middelbare school in aanmerking gebracht ook dan wanneer de cijferlijst ontbrak of zoodanig was, dat niet gesproken kon worden van een buitengewone aanleg.

6.- Onder de candidaten bevonden zich, voor zover het Europeanen zijn, reeds vele in Nederland. Deze heb ik als regel niet in aanmerking genomen, daar Dr. Koets mij mededeelde, dat in Nederland voor de evacuë's zoodanige maatregelen genomen zijn dat voor hen financiële bezwaren, geen reden voor eventuele staking der studie kunnen zijn.

7.- Zeer groot was het aantal aanvragen voor studie in de medicijnen. Ik heb mij op het standpunt gesteld, dat hier te lande op de Hogeschool te Batavia reeds een goede opleiding aanwezig is. In aanmerking zijn dus alleen gebracht de candidaten, die hun studie reeds bijna voltooid hebben, maar zich in Nederland voor specialisatie wensen te bekwamen. Slechts bezitters van het doctoraal-examen zijn in aanmerking gebracht. Slechts voor Indonesiërs heb ik een uitzondering gemaakt. De candidaten die zich aangemeld hebben, zullen terwille van hun veiligheid ten

spoedigste naar Nederland moeten vertrekken. Derhalve heb ik serieuze Indonesische kandidaten van alle studiejaren opgebracht. Voorts zijn nog opgebracht enkele kandidaten waarvan ik de aanleg op grond van de mij verstrekte gegevens als belangrijk boven het gemiddelde meen te mogen stellen. Ik meen dat het van belang is, deze kandidaten ten behoeve van deze gebieden de gelegenheid te geven in Nederland de opleiding te voltooien.

8.- Ook voor de studie aan de Hogeschool in Delft gaven zich grote aantallen op. Door het vertrek van een groot gedeelte der Hoogleraren is momenteel het Hoger Onderwijs te Bandoeng minder verzorgd dan wenselijk ware. Aangenomen mag echter worden dat momenteel de studie voor de propaedeuse op het normale peil is. Daarom zijn uitgezocht de kandidaten, die reeds tevoren één of meer jaren de colleges te Bandoeng volgden. Voor Indonesiërs geldt het in sub 6 genoemde, evenals voor de kandidaten met bijzondere aanleg.

9.- De kandidaten voor studie in de rechten worden geselecteerd conform het sub 6 en 7 genoemde.

10.- Kandidaten die zich hebben aangemeld voor de studie aan de Landbouwhogeschool te Wageningen en aan de Vecartsenijkundige Hogeschool te Utrecht, werden alle voor uitzending in aanmerking gebracht, zulks met het oog op het feit, dat abituriënten van deze Hogescholen belangrijke bijdragen zullen kunnen leveren bij de wederopbouw en uitbouw dezer gebieden.-

11.- Op grond van deze zelfde overwegingen werden veel kandidaten opgebracht, die opgaven te willen studeren in de exacte vakken (Philosophische faculteit). In de toekomst zullen vele leerkrachten voor het M.O. nodig zijn die uit deze kandidaten gekozen moeten worden.

12.- Leraren zullen eveneens gevormd kunnen worden uit de kandidaten, die zich opgeven voor de studie ener middelbare taalacte, of een andere middelbare bevoegdheid. Daarom werd ook uit deze categorie een ruime keuze gedaan.

13.- Van zeer groot belang acht ik het ook, dat in de toekomst beschikt zal kunnen worden over bevoegde krachten, die leiding kunnen geven aan het jeugdwerk. Ik denk er hierbij vooral aan de door de japanse propaganda uit het evenwicht geslagen jeugd, die t.z.t. door verstandige leiding weer in het juiste spoor zal moeten worden gebracht. Derhalve zijn nagenoeg alle kandidaten, welke een opleiding aanvroegen aan de Academie voor lichamelijke Opvoeding te Amsterdam, in aanmerking gebracht.

14.- In de toekomst zal dit land eveneens grote behoefte hebben aan goed geschoold Hoger en Middelbaar Technisch Personeel. Daarom is grote aandacht gegeven aan de aanvragen, welke de grafische vakschool betroffen en/of de Hogere Textielschool te Enschede. Eveneens zijn de kandidaten die zich opgaven voor een Middelbaar Technische opleiding ernstig in beschouwing genomen, mede met het oog op het feit, dat vooralsnog een behoorlijke Middelbare Technische opleiding hier te lande ontbreekt.

15.- In vele gevallen zijn de wensen door de kandidaten naar voren gebracht enigermate vaag. Dit is grotendeels toe te schrijven aan het feit, dat de kandidaten onvoldoende overzicht hebben van de bestaande mogelijkheden. Bij de kandidaten die zich aanmeldden voor een Middelbare of Technische opleiding is dit duidelijker uitgesproken, dan bij die welke zich opgaven voor academische opleiding.

16.- Het zal nodig zijn, dat door dit Departement in Nederland een speciale ambtenaar benoemd wordt, die belast wordt met het geven van advies aan de uitgezonden kandidaten en met het toezicht op hun studie. Deze ambtenaar zal tevens belast moeten worden met de algemene verzorging van de belangen dezer jongelui. Ik had mij voorgesteld, dat deze ambtenaar verbonden zou kunnen worden aan het Ministerie van Overzeesche Gebiedsdelen. Ik heb mij reeds tot Dr. v. Duffelen, den onderdirecteur van dit Departement, gewend met het verzoek uit te zien naar een geschikte candidaat. Te zijner tijd hoop ik aan Uwe Excellentie terzake een nader voorstel in te dienen.

17.- Met den Directeur van Verkeer en Waterstaat heb ik het vervoer van de kandidaten naar Nederland besproken. In een schrijven aan den Directeur van Verkeer en Waterstaat heb ik dit onderhoud vastgelegd. Een doordruk van mijn schrijven aan den Directeur van Verkeer en Waterstaat voeg ik als bijlage toe.

18.- De regeling van financiële aangelegenheden heb ik met den Directeur van financiën besproken. Ook dit onderhoud heb ik schriftelijk bevestigd en een doordruk van mijn schrijven aan den Directeur van Financiën voeg ik als bijlage toe.-

19.- De voorziening van kleding en linnengoed is geregeld op de wijze uiteengezet in mijn schrijven aan het Hoofd van het K.D.P.- kantoor.

20.- Zowel Dr. v. Duffelen als ook Prof. van Asbeck zijn door mij op de hoogte gesteld van de door mij getroffen maatregelen. Ik heb Dr. v. Duffelen verzocht maatregelen te willen treffen waardoor zekerheid bestaat, dat de studenten in Nederland behoorlijk gehuisvest kunnen worden. Het tijdig treffen van maatregelen in deze lijkt mij dringend nodig en het lijkt mij niet uitgesloten dat hier en daar studenten-tehuizen moeten worden ingericht. Een voorlopig overzicht van de aantallen studenten die naar de verschillende Universiteiten zullen gaan deed ik bereids aan Dr. v. Duffelen toekomen.-

21.- Het is mijn voornemen om, mocht Uwe Excellentie zich kunnen verenigen met de door mij voorgestelde lijst van kandidaten, deze zo spoedig mogelijk naar Nederland te sturen, opdat aldaar definitieve maatregelen genomen kunnen worden.

22.- Ik heb mij de vrijheid veroorloofd om vier kandidaten die op mijn voordracht vermeld zijn, namelijk Ismet (middelbare opleiding) Moelia (Econ.studie), Maartomo (Medische faculteit) en Bambang Oetomo (Soc.Faculteit) alvorens Uwe beslissing af te wachten per vliegtuig naar Nederland te doen vertrekken, daar ik moest aannemen, deze jongelui tengevolge van het feit dat zij zich aangemeld hadden, in direct levensgevaar verkeerden. Van hun komst heb ik Dr. v. Duffelen op de hoogte gesteld.

23.- Het totaal aantal kandidaten, dat ook na vrij strenge zifting voor uitzending in aanmerking komt, bedraagt 131. Het zou te betreuren zijn indien het aantal op 100 beperkt moest worden. Echter heb ik in mijn opgave aangegeven, welke kandidaten het eerst dienen af te vallen.

24.- Uit de buitenbezittingen alsook uit het binnenland van Java komen ook thans nog zeer veel aanvragen binnen, waaronder zeer serieuze. Het valt niet te voorzien wanneer deze stroom zal ophouden. T.z.t. zal ik aan Uwe Excellentie een aanvullende voordracht doen toekomen, gekozen uit de lijst der nagekomen aanvragen.

Namens den fg. Dir.v.O & E.
Het Hoofd v. Afdeling A

w.g. Dr. E.A. Kreiken.

Voorgestelde kandidaten.

A. Medicijnen.

- No. 3. Baharoeddin Radhman geboren te Sindjai (Zd.Celebes) 10 Mei 1920. Vooropleiding Mulo B, A.M.S.-B en C1 + C2 Med.fac.Batavia. Wordt verder aanbevolen door Overste Santoso. Soerabajaweg 58 Bat.-C.
- No. 13. Gan Tjong Bing geb. 2 Sept.1920 te Makassar, Raden Salehl.25 Bat., doet thans doctoraal examen Batavia.
- No. 26. Raden Mas Ahmad Partoma Djajadiningrat, C.A.S. niet helemaal afgelopen. Bezit S.M.T.-diploma. Zal voor zijn uitzending nog nodig nooddiploma moeten hebben. Dit kan hem gerust uitgereikt worden
- No. 30. I.S.F.Ranti, 30 Mei 1923 Gorontalo, Menadonees. Mr.Cornelis, Kerkstr.80. Studeert reeds 6 mnd. aan nooduniversiteit, maakt zeer goede indruk.
- No. 37. R.M.Johannes Moeljono, 30 Juli 1925 Bandoeng. C afgelegd. Adres: Viospl.Noord.
- No. 42. I.P.L.Koperberg, geb. 29 Nov.1922 te Bandoeng. Huidig adres Mlt.Slt.Inf.166522 te Bandoeng. 19 Cie IV Bat. Hoewel deze candidaat nog moet beginnen heeft hij een zo geprononceerd goede aanleg, dat hij ook voor een normale beurs in aanmerking zou komen. Op grond van bijzondere begaafdheid zou ik ook hem in aanmerking willen brengen.
- No. 62. Mej.Notosoedirdjo doctoraal Medicijnen
- No. 63. Soeria Santoso id. id.) kinderen v.Mr.Soedarsono.
- No.171. Soerjadi Soetarman, Poerwokerto, 2 Juni 1922, thans Kemajoran ketjil 17 Batavia. Heeft A.M.S. daarna S.M.T. Studeert aan de (Indonesische) Geneesk.Hogeschool. Wil speciaal naar Groningen. Heeft nooddiploma.
- No.184. Maartomo, 1 Maart 1925 Bandoeng, A.M.S., S.M.T., en gedeeltelijk opleiding aan Japanse Med.Hogeschool. Adres thans Busken Huet str. 3 Bandoeng.
- No.236. Pouw Houw Djoe, Indramajoe 24 Nov.1913. Is reeds arts. Wil voor specialisatie naar Nederland, thans Tamarindelaan 164, Batavia-C.
- No.286. Makaliwy, Mulo, Nias en S.M.T. bezocht ook Jap.G.H. geboren Menado 26 Juni 1922, thans Javaweg 31 Batavia.
- No.295.R.Kartodirdjo, 2 Oct.1925 te Tegal, thans Sleedoornstr.44 Den Haag. H.B.S.-B, wil speciaal naar Leiden.
- No.304. G.J.Oudshoorn, doctorandus medicijnen, 12 Juli 1915.
- No.305. G.Oudshoorn, id. id. 22 Aug. 1917.
- No. 50. Liem Kie Hong, bijzonder geval, geb.2 Dec.1921 te Gorontalo, A.M.S.-B. thans Ternatestr.7 Bandoeng.

Totaal: 16 kandidaten

Europeanen: 3

Chinezen : 3

Inheemsens: 10 (waarvan 9 m + 1 vr.)

B. Delft.

- No. 15 Yap Kie Tik, 12 Febr.1925 te Djokdja, Tjikampekweg 6 Bat. Zeer goede candidaat. Zou normaal zeker voor een beurs in aanmerking komen. Heeft reeds in Bandoeng gestudeerd, maar moest afbreken door Jap. bezetting.
- 16 Sie Goan Lie, 10 Apr.1922 Klampok. Studeerde reeds te Bandoeng, wel goed maar minder dan vorige. Adres: Kramat baroe-weg 9 Batavia.
- 17 Tan Gwan An, 27 Oct.1923 te Semarang. Studeerde reeds een jaar in Bandoeng, woont Moesiweg 32 Batavia.
- p.m. 33 Loemban Tobing, Batak. Moet wel in aanmerking gebracht worden. Heeft echter nog geen eindexamen. Vertoeft in Nederland. Nadere bewijsstukken zijn aangevraagd. Adres: Thibaultweg 7 Batavia.
- 35 Tan Tjhan Lin, 4 Juni 1923 te Bandjarmasin, thans Dagoweg 112 Bandoeng. Studeert reeds aan T.H. Reeds tentamens gedaan te Bandoeng.
- 53 Conrad v.Heuven, 23 Dec.1920 te Bandoeng. Reeds prop. te Bandoeng gehaald. Aanleg blijkbaar uitmuntend. Thans Djamboelaan 2 Batavia.
- 92 The Kiang Tjiang, geb. te Rembang 21 Oct.1921, thans Gandaria weg 12 Batavia. Studeerde reeds in Bandoeng en had toen reeds een beurs.
- 93 C.J.M.van Wetering. Deze jongen is reeds in Nederland. Is bijzonder begaafd en daarom heb ik hem toch voorgebracht hoewel hij zijn studie in Delft nog moet beginnen (moeder oorlogsweduwe).
- 109 E.Smith (Nederlander) geb. te Pangkalpinang 8 Sept.1921, thans Van Oldenbarneveltweg 56 Bandoeng. Heeft 1ste jaar in Bandoeng achter de rug en heeft goede aanbevelingen.
- 110 P.Smith, geb.28 Jan.1924, broer van vorige. Gegevens hetzelfde.
- 136 J.M.Gemke, geb. te Batavia 24 April 1925. Onderweg naar Nederland als corveeër. Bezit blijkbaar een zeer bijzondere aanleg. Uitzending hoeft dus niet. In normale tijd zou hij zeker voor beurs in aanmerking komen. Ik zou hier een bijzonderingsgeval van willen maken. Echter is te onderzoeken of hij niet alreeds in Nederland gesteund wordt.
- 147 L.C.Khohongiem. geb. te Ambon 20 Juni 1917. Hij is Nederlander geneutraliseerd. Zijn ouders door Japs geëxecuteerd. Heeft in Amsterdam eerder medicijnen gestudeerd. Ik geloof niet dat hij uitgesproken intelligent is. Gezien de bijzondere omstandigheden moet hij m.i. een kans krijgen. Is onderweg als corveeër naar Nederland.
- 148 Asharsoetjipto. geb. te Semarang 2 Mei 1924. Nu Mampangweg binnen 3 Batavia. Studeerde aan de T.H. met studiebeurs.
- 170 The G.W. geb. te Menado 21 Juni 1922. Is oudere-jaarsstudent a.d. faculteit te Bandoeng. Was daar op grond van goede aanleg beursleerling. Thans Dagoweg 112 Bandoeng.
- 194 M.F.Pokerattu, Ambonnees. Maakte bij zijn bezoek een zeer gunstige indruk. Geb. te Solo 14 Febr.1922. Was reeds voor de oorlog beursstudent te Bandoeng. Tegenwoordig adres Tji-beunjingpl.Zuid 35A Bandoeng.
- 198 Thung Lion Hin. geb. te Batavia 7 April 1919. Thans Soerabaja-weg 23 Batavia, was 2de jaars T.H. Bandoeng.

- 237 Tan Khik Gie, geb. te Soerabaja 4 Mei 1922. Thans Kalisari gang I No.27. Studeerde reeds 2 jaar in Bandoeng.
- 278 Ng.Tet Soei, geb. te Pangkalpinang 7 Nov.1923. Thans Dago-
weg 112 Bandoeng. Studeerde reeds 2 jaar in Bandoeng
- 281 Oei Sioe Hay, geb. te Semarang 23 Juli 1923. Thans Nijland-
weg 53 Bandoeng. Studeerde reeds enkele jaren aan de T.H.
te Bandoeng.
- 319 Ali bin Aboubakr, geb. te Blitar. Arabier. Een moeilijk ge-
val. Genoot zijn vooropleiding grotendeels in Cairo. Spreekt
haast geen Nederlands. Delft moet zeker over een en ander
ingelicht worden. Adres: 126 Djali Petamboeran Batavia.
- 320 R.Tareskeen, geb. te Bandoeng 4 Aug.1920. Thans slt.39120
Nederlands Supply Depot Bangkok. Speciaal M.O.teekenen.
- 322 J.Patty. Ambonnees. geb. te Pangkalan Brandan 25 Oct.1920.
Thans Dagoweg 40 Bandoeng. Is bezig met prop. ex. te Bandoeng.

Totaal: 22 kandidaten.

Europeanen: 6

Chinezen : 11

Inheemsens : 5

C. Rechten.

- 24 Oey Beng To, geb. te Batavia 11 Nov. 1919. Unielaan (Gang Talib I) Batavia. A.M.S.-A. Bijzondere aanbevelingen o.a. van heer Suermondt.
- 60 Raden Bambang Oetomo, geb. te Semarang 21 April 1925. Heeft S.M.T. + aanvullend nooddiploma. Via R.V.D. te bereiken.
- 76 Siem Giok Nio, Gaganstra 10 Semarang. Is reeds 4de jaars.
- 105 Tengkoë Banan (vermoedelijk Atjeh), geb. te Medan 16 Juni 1920. Thans Gang Bruin en Thijssen 4 Bandoeng. 2de gedeelte candidaatsex. te Batavia, enkele tentamina gehaald.
- 120 Ong Boen Djie. Studeert reeds aan de nooduniversiteit. Geb. te Makassar 14 Oct. 1919.
- 142 Tamboenan. Tosariweg 83 Batavia. Een iets oudere persoon. Heeft reeds $3\frac{1}{2}$ jaar gestudeerd en heeft een bijzondere aanbeveling van Prof. Boeke.
- 311 M.R. Gubbels. geb. te Batavia 25 Mei 1916. Thans Mr. Cornelis Iestraat 8. Cand. rechten. Hij zal vrij gemaakt dienen te worden van militaire dienst. N. 82016, 2e Bat. Bali Lombok Brigade.

Totaal: 7 kandidaten

Europeanen: 1
Chinezen : 3
Inheems: 3.

D. Economie en Sociologie.

59. Liem Tiang Soen, geb. Sepandjen 26 Dec. 1923. Koninginnelaan 16 Soerabaja.
- 74 E. Kho. KW III en boekhouden B. Zeer serieuze candidaat. Erg zelfingenomen.
- 113 The Oen Leng. geb. te Indramajoe 21 Oct. 1919. Thans Djoharlaan 9 Batavia. Aanbevelingen van B.P.M. Heeft behalve A.M.S.-B praktijkdiploma's voor stenografie Ned. en Engels.
- 118 Nji R. Poerwasari Satjadibrata. geb. te Poerwakarta 20 Juli 1922. Thans Tjiandjoerweg 14. H.B.S.-B. Sociologie en Ethnografie.
- 122 Liem Tie Bing. geb. te Soerabaja 24 Juni 1924³. Thans Pregolaan Boender 2 Soerabaja. Bezit diploma H.B.S.-A. Wil speciaal naar Economische fac. te Amsterdam.
- 134 Mej. E. de la Brethoniere was reeds studente aan de litt. fac. en is daar al vrij ver gevorderd. Belangstelling meer in sociologische richting. Had studiebeurs op grond van zeer goede aanleg. Geb. in Tegal 1922. Thans Soemenepweg 9 Batavia.
- 165 Matakoepan Domingos Sakaria. Atjeher. geb. te Koetaradja 29 Dec. 1912. Gymn. A. opl. aan Petrus Canisius college. Wil aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen economie studeren. Ik meen dat daar geen economische faculteit is, zal vermoedelijk Tilburg zijn. Adres: Tjisankoeistr. 4 Bandoeng. Heb gevraagd of P.C. college een erkend gymnasium is. Is een candidaat die bij beperking moet afvallen.
- 196 C. Soplanil. geb. te Haroekoe 10 Oct. 1914. Thans Tjitandoeistr. 16 Soerabaja. Begeleidend schrijven van Moulucca Christian Union.
- 221 Lalisang. geb. te Makassar 13 Nov. 1926. Thans Padang boelanweg 267 Medan. Menadonees. Heeft ook gesolliciteerd voor BB. Mogelijk valt deze candidaat dus uit.
- 227 J. Liem Tie Wan. geb. 29 Jan. 1918 te Soerabaja. Adres: Pregolan Boender 2 Soerabaja. Heeft al in Amsterdam gestudeerd en eenige tentamina met goed gevolg behaald.
- 231 T. W. Moelia, geb. te Sipirok 7 Nov. 1925. Thans Grisseeweg 46. S.M.T.-diploma + aanvulling zoodat hij ook nooddiploma bezit. Deze candidaat moet m.i. in ieder geval uitgekozen worden.
- ? 280 Makaliwy, L.P.H. geb. 2 Oct. 1901 Rahatan (Minahasa). Thans Fri-siast~~str~~. 4 Bandoeng. Wel een serieuze candidaat. Bij scherper selectie moet hij op grond van zijn reeds gevorderde leeftijd afvallen.
- 298 F. Scheepers. geb. 17 Jan. 1924 Pangkalanbrandan S.O.K. Thans logeplantsoen 3 Batavia-C. Goede aanbevelingen.

Totaal: 13 candidaten
 Europeanen: 2 (1m + 1vr.)
 Chinezen : 5 (4m + 1vr.)
 Inheems : 6

E. 7de faculteit.

31 Oey Hong Lee. geb. 3 Maart 192~~2~~⁴ te Soekaboemi. Thans Pasir-
kaliki 81b Bandoeng. H.B.S.-A.

51 R.J.Davids is eigenlijk Pers (Armeniaan). Zou hem toch in
aanmerking willen brengen. Maakt zeer goede indruk. Goede
aanbevelingen.

284 L.Sluimers. geb. 3 April 1925 Salatiga. Thans Jan Steenlaan
14 Bandoeng.

Totaal: 3 kandidaten

Europeanen: 1

Armeniaan : 1

Chinees : 1

F. Wageningen.

- 41 R.W.Becking. Milt.st.57022, 19^e Cie IVde Bat.Inf.Bandoeng. geb.19 Oct.1922 te Blora. Hij is wat erg zelfingenomen maar waarschijnlijk ook kundig. De aanbevelingen zijn uitstekend.
- 49 Idham. 1 jaar Med.Hogeschool. Krijgt reeds een studiebeurs van proefstation. Er zal alles voor zijn uitzending gezorgd moeten worden.
- 119 Richard Tokaya. geb.15 Jan.1921 Mr.Cornelis. Thans in Mil. dienst serg.Stamb.98221 I Batalj.II Comp. Den Pasar.
- 137 F.L.Schmidgall geb.29 Dec.1920 te Batavia. Thans Indramajoe-weg 18. Heeft voor de oorlog zijn studie in Wageningen onderbroken. Haalde candidaats Rechts Hogeschool. Wil thans zijn oude studie hervatten.
- 159 J.A.Hamming. Heeft reeds de propaedeuse te Wageningen, wordt in het bijzonder nog aanbevolen door Dr.Honig van E.Z. Geb.9 Jan.1920 te Soerakarta, thans Riouwweg 14 Batavia.
- 190 Tan Hong Tong. Geb.Gaboes Wetan 24 April 1922. Thans Vioslaan 1 Batavia. Studeerde reeds aan de Landbouw fac.
- 203 Kailolo. Geb.14 Nov.1923 te Indramajoe. Thans Menadostr.10 Bandoeng. H.B.S.-B is reeds gedemobiliseerd.
- 290 De Bruin. 24 jaar oud, 1ste jaar T.H. Bandoeng. Wil nu naar Wageningen. Mil.dienst no.26221 II Bat.3e Comp.Bali Lombok Brigade.
- 300 J.Pratasik. geb. 3 Aug.1919 te Makassar. Thans Marine kazerne Makassar. A.M.S.-B.
- 316 Tan Tek Oen. A.M.S. en Landbouwkundig propaedeuse Tjibadak. 15 Aug.1920. Thans Van Heutzweg 14 Buitenzorg.

Totaal : 10 kandidaten

Europeanen: 4
Chinezen : 2
Inheemsen : 4.

G. Theologie.

178 Kwa Joe Liang. geb. Koeningan 2 Nov. 1917. Djemertoweg 3 Soerabaja. Heeft Hogere Theologische School te Batavia doorloopen.

217 Pouw Boen Giok. geb. 17 Aug. te Indramajoe. A.M.S. en Hogere Theologische School. Pegangsaan Oost 27.

Totaal: 2 candidaten

Chinezen: 2

Europeanen: -

Inheemsens : -

DUITLANDS
WU
T
E

H. Bijzondere academische studies (d.w.z. weinig aangevraagd).

- 18 Oei Tjin San. geb. 5 Juli 1924 te Padang. H.B.S. en Europees onderwijzer. Wil Paedagogiek studeren aan vrije universiteit te Amsterdam.
- 22a Mej. D.J.B. Noya. Goede aanbevelingen. H.B.S.-A. Wil Engels M.O. studeren. Geb. 17 Oct. 1919 Soerabaja. Adres Ambonstr. 6 Bandoeng. Ambonnesse.
- 48 Mej. H.H. Kaligis. Geb. 27 Oct. 1926 Buitenzorg. Thans Sumatralaan 6 Hilversum. Nederlandse letteren. H.B.S.-A.
- 65 Go Ping Hong. geb. 3 Jan. 1921 Soerabaja. Thans Molenvliet W. 9 Batavia. H.B.S.-B. Engels M.O.
- 99 R. de Neve. geb. 29 Febr. 1920 te Soerabaja. Adres thans Lecodi Staf Inf. 5 Verb. Pel. Vde Bde te Bandoeng. Wil voor tandarts studeren. Heeft Gymnasium B. Zal vrijgemaakt moeten worden van militaire dienst.
- 115 The Hong Liang. H.B.S.-A. Geb. te Soerabaja 19 Juni 1925. Nu Plampitan 70 Soerabaja. Wil M.O. Frans studeren. Aanbevolen door v. Praag.
- 116 Mej. N.C. Benjamin. H.B.S.-A. geb. 28 Jan. 1923 te Batavia. Nu Billitonstr. 17 Soerabaja. Wil eveneens M.O. Frans studeren. Volgens Van Praag nog beter dan vorige.
- 126 ? Thung Kiat Goan. Aanbevolen door W.A. de Val. Lijkt mij serieus in aanmerking te komen. Voor definitieve toewijzing moet echter meer over hem bekend zijn. Voorlopig breng ik hem slechts p.m. op.
- 138 ? Sie Pek Ho. Geb. Bandjermasin 2 Oct. 1922. Thans Cannalaan 36 Soerabaja. Na doorlopen M.H.S. gaat hij journalistiek in. Wenscht thans journalistieke faculteit te volgen. Voel zeer veel voor een beurs, maar de vraag is of hij aan de Tilburgse hogeschool wordt toegelaten. Aan dit geval zou in ieder geval speciale aandacht gegeven moeten worden, speciaal wat het uit zoeken der opleiding betreft.
- 155 J.C. Tan. geb. 14 Jan. 1925 te Batavia. Thans Alaydroeslaan 54 Batavia. Leraar M.O. Engels.
- 174 ? Cho Junichi. Vader geboren te Seoul, zelf te Batavia, is dus Koreaan. Een zeer bijzonder geval. Hij zal ± December klaar zijn en wil dan vermoedelijk naar Delft. Het kantoor voor Japanse zaken heeft tot tweemaal toe stappen gedaan om te vragen deze candidaat toch vooral in aanmerking te willen brengen. Lijkt mij op grond ook van hun schrijven, dat wij aan het verzoek moeten voldoen.
- 195 Oei Sioe San. geb. 12 Juni 1921 te Semarang. Thans Nijlandweg 55 Bandoeng. Behalve H.B.S.-V onderwijzersdiploma en H.A. Wil geschiedenis studeren.
- 202 Gouw Jan Hok. geb. Sept. 1925. Batavia. Thans Raden Salehlaan 45. Batavia. A.M.S. wil Engels M.O. studeren. Dit is een der candidaten die bij beperking moet afvallen.

- 230 Rubini. Geb. 7 April 1908. Panaroekan. Thans Spoorweglaan 2 Batavia. Grillige opleiding. Madoerees. Lijkt ernstige candidaat. Wil naar de 7e faculteit in Amsterdam. Advies en controle in Nederland zal nodig zijn.
- 275 J.J.Supit. Gedeeltelijk A.M.S. en daarna S.M.T. en Veeartsenschool Buitenzorg. Geeft geen geboortedatum op. Maakt bij bezoek zeer gunstige indruk. Aanbeveling van Co-Amacab Buitenzorg. Is daar ook te bereiken. Wil naar Utrecht om af te studeren. Zal nooddiploma halen.
- 276 Mej.P.Bakhoven. Gymnasium-A. Geb. 23 Oct. te Bandoeng. Thans Gempol Wetan 211 Bandoeng. Wil Engels studeren.
- 279 ? Alexander Nender (Menado) Geb. 3 Mei 1908. Heeft Kweekschool en heeft daarna uitgebreid talen gewerkt. Wil zich voor academische voorbereiden. Dit geval lijkt mij toe te wijzen onder voorwaarde dat de studie zal zijn Engels M.O.
- 289 C.Wairata. Geb. 17 Dec. 1915 Tihalale (Geram). Thans Oranje-laan 7 Soerabaja. Aanbevolen door Molucca Christian Society. Aan zijn studie zal leiding gegeven moeten worden. Het beste lijkt M.O. paedagogiek.
- 293 F.H.Bruins. [?] 20 Mei 1946 te Batavia. Thans Djamboelaan 49 Batavia. Wenscht geschiedenis te studeren. Aanbeveling van de litt. facult. in Batavia.
- 296 I.Hija. Timorees. Geb. 1 Aug. 1918 Tjimahi. Thans Tjimahi. Is onderwijzer, zou graag voor M.O. Engels doorgaan. Nader advies bij zijn studie is nodig.
- 313 Isk.Titus, Soendanees. 26 Mei 1911. Thans Riouwstr. 27 Bandoeng. Heeft eindexamen Ned. Ind. veeartsenschool. Wil nu zijn opleiding in Utrecht voltooiën. Er zal met Utrechtsche Faculteit overleg gepleegd moeten worden, daar ik niet zeker ben dat de candidaat zonder meer tot de examens wordt toegelaten.

Totaal: 21 candidaten

Europeanen: 3 (2m + 1vr)
Chinezen : 8 (7m + 1vr)
Inheemsens : 10 (7m + 3vr)

I. Lichamelijke opvoeding.

67. De Queljoe. Ambonnees. H.B.S.-5 Europese Hoofdacte en Acte S. Bij zijn uitzending zal, daar hij onderwijzer is, zijn positie nader geregeld moeten worden.

148 Tan Koen Hoey. Geb. Rengasdengklok 19 Aug, 1918. Thans Rapwi-
~~kamp~~ Buitenzorg. A.M.S.-B en einddiploma Middelbare Land-
bouwschool.

162 Tan Eng Hauw. Geb. 5 Nov. 1920 te Lampegan. Thans Pasirkaliki
73 Bandoeng. Heeft reeds twee jaren op Instituut voor Lich.
opvoeding in Soerabaja gezeten. Heeft echter H.B.S.-A zodat
hoewel hij niet volledig bevoegd ~~le~~eraar M.O. is, het zeker
is dat hij voor Amsterdam toelating bezit. In ieder geval
is dit een der kandidaten, die uit moet vallen indien de
uitzending beperkt wordt.

199 W.H.Khoe. A.M.S.-B. geb. 19 Maart 1922 te Batavia. Thans
Salemba 36 Batavia.

226 Tampenawas. geb. 1 April 1912 te Kakas Noord-Celebes. Mulo,
H.I.K. en H.A. 2 jaar ~~S~~ S-opleiding Soerabaja. Het is
niet zeker dat hij in Amsterdam wordt aangenomen. Er zal
eenige extra aandacht aan dit geval besteed moeten worden.
Lijkt echter wel zeer de moeite waard.

307 F.Bakkers. geb. 15 Sept. 1923 Buitenzorg. Thans Cheribonweg
33 Batavia. A.M.S.-B.

Totaal: 6 kandidaten

Europeanen: 1

Chinezen : 3

Inheemsen : 2

J. Sinologie.

79 Oey Tjoen Ing. 15 Juni 1926 Semarang. Thans Baljuwweg 47
Batavia. C-Fac. der letteren te Batavia.

80 Oey Sioe Ing. C-Fac. der letteren Batavia. Geb. 15 Juni 1926
te Semarang. Adres als boven. Blijkbaar tweling. (Ja-Berg)

168 Lim Kok Wie. Geb. 23 Nov. 1921 te Bandjermasin. Thans Billi-
tonstr. 59 Soerabaja. Wil in Leiden Sinologie studeren.

Totaal: 3 candidaten

Europeanen: -
Chinezen : 3
Inheemsen : -

K. Exacte Wetenschappen.

- 9 Ophera, Amelia Thyssen, Ambonn. geb. 4 Oct.1920 te Batavia, wonende Banjoewangiweg 21 Pav.Batavia. Goede cijferlijst H.B.S.-B. Verzocht Prof.Esbach nadere referenties, deze niet (nog niet) ontvangen. Wil scheikunde studeren.
- 10 Raden Mohamed Soenarto. geb. 8 Nov.1921 te Soerabaja, wonende te Tjilatjapweg 11 Batavia. Heeft in Bandoeng gestudeerd voor de oorlog. Was gedurende bezetting leraar aan de S.M.T. De cijferlijst op H.B.S. is goed. Wil wis- en natuurkunde studeren.
- 11 Matthijs Jacob Sahertian. 14 Nov.1922 Bandoeng. Ambonnees. A.M.S.-diploma gezien. Wil chemie studeren. Toelichting zwak maar indruk goed (van de vader).
- 28 Mej.Han Bhik Hwa. 18 April 1926 Malang. Alaydroeslaan 60 Batavia. Zeer intelligent, wat zelfingenomen. Heeft uitstekende aanbevelingen. Biologie of chemie. Dient zeker te worden uitgezonden.
- 64 Go Pang Gam. A.M.S.-B. Geologie. 24 Mei 1922. Thans Molen- vliet W. 9 Batavia.
- 69 Wahjoedi Wisatsono. Beatrixlaan 12. Kedoeng Halangkamp Buitenzorg. S.M.T.-diploma, doet thans nog eens ons eindexamen. Scheikunde.
- 70 Ong Ping Hok. 29 Juli 1922 Soerabaja. Thans Slametweg 9 Bandoeng. Oudejaars a.d. T.H. Een uitmuntende kandidaat wis- en natuurkunde.
- 96 Lie Lien Nio. Wil wis- en natuurkunde studeren. Gezien haar cijferlijst is het dubieus of zij zal slagen. In ieder geval is dit een der kandidaten die uit moet vallen als het aantal beurzen beperkt wordt tot 100. Geb. 28 Sept.1921 te Batavia. Adres thans Soewdamaweg 4 Bandoeng.
- 102 Oey Hong Peng. Geb.6 Dec.1921 Soekaboemi.Thans Keboemenweg 5. Heeft aan de Med.Hogeschool zich vast voorbereid voor Biologie.
- 139 Kwee Thian Yoe. Geb.15 Sept.1914 te Probolinggo. Thans Alaydroeslaan 79 Batavia-C. Heeft een bijzondere aanbeveling van Esbach. Bezit eindexamen H.B.S. en heeft reeds voor K I gewerkt.
- 160 Kwee Swan Liat. Geb.Soerabaja 6 Mei 1922. Thans Embong Tjermee 9 Soerabaja. Had reeds tevoren studiebeurs voor Bandoeng. Theoretische natuurkunde.
- 232 Wisaksono. 27 Sept. Buitenzorg H.B.S.Beatrix. Thans Goenoeng Halangkamp Buitenzorg. Wil in Utrecht chemie studeren.
- 238 P.Smits. 19 Juli 1921 Batavia. Thans reserve off.T.Brigade Semarang. Zal moeite gedaan moeten worden hem vrij te maken uit dienst.

Totaal: 13 kandidaten

Europeanen: 1

Chinezen : 7 (5m + 2 vr)

Inheemsen : 5 (4m + 1 vr)

Lijst 17

Aanvullende lijst van kandidaten voor uitzending.

A. Medische faculteit.

- 376 J.Ph.Buschkens, arts, geboren 11 Nov.1917 te Kediri, slaagde bij eindexamen H.B.S.-V. B met een gemiddelde van 9.4. Huidde toen hij voor geschiedenis 9 in plaats van 10 haalde, omdat hij anders 9.5 gemiddeld had gehad. Een logge onhandige jongen. Niet afgestudeerd. Wordt als medicus een mislukking. Aangewezen is hier opleiding tot gespecialiseerd wetenschappelijk research werk. Plaats in Nederland zal door Prof. de Langen verzorgd worden.
- 363 J.J.de Lima. Thans Mardika 42 Amboina. Wordt sterk aanbevolen door Heer Kayadoe, was tevoren reeds student aan de G.H.
- 357 Hasan Tan, geboren te Piroe, p/a Usman Rendah, ziekenhuis Piroe. Was reeds student aan de G.H.
- 354 J.J.A.Malissy, Ambonnees, studeert reeds te Leiden in de medicijnen. Aanbevolen door Kayadoe. Te bereiken via Malissy, Hoofdbestuur P.T.T. Mam Molenvliet Oost 2 Batavia.

B. Delft.

- 375 Passelima (Ambonnees), geboren 12 December 1923 te Soerabaja, Djimertoweg 42 Soerabaja. Wil speciaal scheikun^ding ingenieur worden.
- 388 Oey Koen Loan, 16 Juni 1921 Djokdja. Candidaats reeds te Bandoeng behaald. Thans Raden Salen 45 Batavia.
- 384 W.de Steur. Heeft blijkbaar zich goed gerealiseerd wat studie betekent. Geeft precies aan welke richting hij zich denkt. Studeerde reeds in Bandoeng. Zal vrijgemaakt moeten worden uit militaire dienst. Stb.94122 & 3 Brig.V A.Staf Tjiandjoer.
- 346 A.D.Eeckhout, geboren 23 Maart 1922 te Bandoeng. Studeerde reeds aan de T.H. Afgaande op gegevens moet dit een bijzonder begaafde kandidaat zijn. Moet vrijgemaakt worden uit militaire dienst. Stb.26222, 2e Cie III Brig. A. divisie p/a Veldpost Den Pasar, Bali.
- 220 W.M.Jordaan, zoon van vroegere hoofd der Zoutregie op Madioen die door de Japanners onthoofd werd. Bijzondere aanbeveling van Hr.Götzen.

Rechten.

- 355 R.J.Heyden, geboren 30 April 1921. Reeds doctoraals gedaan aan de R.H. te Batavia en studeert thans nog.
- 350 J.Tiets, geboren 20 Augustus 1909 te Padang. Thans Kebon Sirih 19. Aanbevolen door Overste Santoso.

Economie en Sociologie.

- 361 J.P.J.W.Jansen, thans serg.bij Nefis. Zeer serieuze werker. H.A.bezitter. Het zal wel lastig zijn hem los te maken van de Nefis.
- 394 Lo Siang Hien, 25 jaar. H.C.K.-diploma en toelating tot de faculteit der letteren te Batavia. Thans Berendrechtslaan 27 Batavia.
- 353 Mas Soehaemi Soemawihardja, 13 Nov.1912 te Soemedang. Studeert aan Faculteit te Batavia, maar ondervindt overlast. Geeft zeer vaag adres op.
- 40 Djafir bin Talib, Batavia 8 Febr.1923. Indo Arabier. Sterk aanbevolen door R.V.D. Thans Djalan Tjileunjir Batavia.
- 379 Raden Biso, geb.3 Febr.1916, A.M.S.-B. Heeft zich in Siam bijzonder onderscheiden bij de Medische dienst en wordt nu sterk aanbevolen.
- 380 A.H.Schreiber, 10 Juli 1924 te Bandoeng. Thans Pahud de Montagnelaan 11 Bandoeng. Volgens overgelegde gegevens zeer goede aanleg.

Bijzondere studies.

- 416 Lee Man Fong. Een protégé van Prof.Baas Becking die ook van andere zijde sterke aanbevelingen krijgt. Zal onder leiding van een Nederlandse artist moeten worden gesteld. Moet iets zeer bijzonders zijn.
- 415 Lee San San. Een 15 jarig Chinese pianiste met uitgesproken genialiteit. De verzorging der studie in Nederland is geregeld door Prof.Baas Becking, adres Gang Toahong 110 Batavia.
- 396 Lim Kek Tjiang. Zonder enige vooropleiding, maar werd toch tot de 2de klasse van het muziekconservatorium te Amsterdam toegelaten. Gaf reeds enige concerten. Scherp toezicht op studie noodzakelijk.

Exacte wetenschappen.

- 356 S.Landé, Toradja, geboren 12 Sept.1925 te Rantapoa. Thans nog te Rantapoa. Wil naar Middelb.Landbouwschool Deventer.

De verdeling der nieuwe kandidaten over de landaarden is als volgt:

Europeanen : 8
Indonesiërs: 9
Chinezen : 5

17993 H.O.W.

Ontvangst van Indo-
nesische studenten

Aan Curatoren der Rijksuniversiteit
te

L E I D E N

29 Augustus 1946.

Met groote waardeering heb ik kennis genomen van de wijze waarop aan de Universiteiten en Hoogeschole hulp wordt verleend aan de uit Nederlandsch-Indië gerepatrieerde studenten. Onder leiding van de zich daarvoor beschikbaar gesteld hebbende contacthoogleraren worden de richtlijnen, die ik daartoe eerder heb mogen geven met enthousiasme en met zichtbaar succes ten uitvoer gelegd. Het is echter te verwachten, dat in de zeer nabije toekomst zich ook nog andere problemen zullen gaan voordoen, dan die waarin op het oogenblik wordt voorzien.

Meer en meer komen thans niet alleen studenten van Nederlandschen afkomst uit Indië naar ons land, maar ook Indonesische en Chinese studenten. O.a. heeft, zooals U bekend zal zijn, de luitenant Gouverneur-Generaal bij gelegenheid van de Conferentie van Malino, bekend gemaakt, dat voor Indonesische studenten een 100-tal beurzen ter grootte van het collegegeld zal worden verleend, waarvan voor 25 studenten een volledige studiebeurs gemaakt zal worden. Een aanzienlijk aantal is reeds zeer binnenkort hier te lande te verwachten.

Bij de aankomst van de gerepatrieerden is reeds duidelijk gebleken, dat de voor alle studenten bestaande moeilijkheden van materiele aard voor hen extra groot zijn.

Voor Indonesische en Chinese studenten zal dit zeker nog in grootere mate het geval zijn, terwijl voor hen, door het ontbreken van familieleden en bekenden in het moederland nog vele andere moeilijkheden zullen ontstaan. Deze studenten, die meerendeels met ons land onbekend zijn zullen groote behoefte hebben aan steun en leiding bij hun intrede in de studentenmaatschappij.

Wordt hun deze niet gegeven, dan wordt daardoor wel een onredelijk hooge wissel getrokken op hun inzicht en aanpassingsvermogen. Het is onlangs reeds voorgekomen, dat een Indonesisch student, ontmoedigd door de vele problemen waar hij niet doorheen kon komen zich in arrenmoede gereed maakte om terug te gaan zonder zijn studie te beginnen.

Nu binnenkort groote aantallen studenten uit Indië hier te lande worden verwacht zal er met ernst naar moeten worden gestreefd om deze jongelui op passende wijze op te vangen, wegwijs te maken en op te nemen in de studentenmaatschappij.

De overheid, in goede samenwerking met verschillende semi-ambtelijke en particuliere instanties, heeft reeds een organisatie opgebouwd, die op bevredigende wijze vele moeilijkheden voor de uit Indië geëvacueerden tot oplossing heeft kunnen brengen. Dit betreft echter voornamelijk moeilijkheden van materieelen aard. Het probleem van het opnemen van Indonesische en Chineesche studenten aan de Universiteiten zie ik echter in de eerste plaats als een zaak van de academische gemeenschap. Dat het besef van een taak op dit terrein reeds levend is bewijst de actie van de studentenorganisaties in verschillende steden tot hulp en bijstand tot het verkrijgen van huisvesting, studieboeken, enz. Voor de groep van vreemd in deze wereld binnenkomende Indonesiërs zal deze werkzaamheid evenwel aanzienlijk moeten worden versterkt.

Na hetgeen de Japansche bezetting en de na-oorlogsgisting hen heeft gebracht zal het ongetwijfeld moeilijk zijn hen in de studentenwereld in te leiden, hen tot goede studenten te vormen en hen zich zoo een levend deel van de academische gemeenschap te laten voelen. Ik leg er in het bijzonder de nadruk op, dat het noodzakelijk is om hen te behoeden voor het afglijden naar kringen waar zij niet thuis behooren.

Op grond van deze overwegingen meen ik een beroep te mogen doen op uw medewerking om het hier gestelde doel te bereiken. Hoewel de vorm waarin de gewenschte medewerking zal kunnen worden verleend natuurlijk afhankelijk is van de plaatselijke omstandigheden (zoo zullen de aantallen dergenen die zich naar de verschillende universiteiten of Hoogeschoolen zullen richten zeer uiteenloopen) lijkt het mij toch gewenscht dat er in den opzet aan alle instellingen van hooger onderwijs overeenstemming is.

Ik zou U daarom willen voorstellen, deze aangelegenheid in handen te geven van den (nieuwen) Rector-Magnificus, die hetzij zelf de supervisie op de werkzaamheden houdt, hetzij een van de andere hoogleeraren van wien bijzondere geschiktheid en toewijding hiervoor verwacht kan worden, daartoe uitnodigt. De werkzaamheden zelf zouden kunnen worden verricht door leden van de verschillende studentenvereeningen, waarbij meer op geschiktheid en enthousiasme gelet zou kunnen worden dan op het verkrijgen van een volledige representatie van alle vereeningen. Het streven worde gericht op een kleine kern van werkers die zoo noodig voor bijzondere gevallen medewerkers kan assumeeren. Van groot belang is de vestiging van een duidelijk domicilie, waarheen de betrokkenen door de autoriteiten die hen bij aankomst hier te lande opvangen verwezen kunnen worden en alwaar medestudenten hen wegwijs zullen maken.

Ik stel mij voor, dat mijn ambtgenoot van Overzeesche Gebiedsdeelen en ik, die waar noodig en voorzoover in ons vermogen ligt bereid zijn medewerking te verleenen, uit representanten van de plaatselijk in te stellen organisaties eventueel een landelijke commissie zullen vormen, om coördineerend op te treden. Ervan

uitgaande, dat een juist inzicht in het belang dezer aangelegenheid bij de leidinggevende studenten aanwezig is en op tactvolle wijze verder gestimuleerd kan worden spreek ik hierbij gaarne mijn vertrouwen uit in het welslagen van deze opzet.

Gaarne zal ik vernemen, welke maatregelen in deze aangelegenheid aan Uw instelling van hooger onderwijs getroffen zullen worden. Daar de studenten reeds thans in het land komen is groote spoed dringend geboden.

DE MINISTER VAN ONDERWIJS,
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN,

w.g. J.J.Gielen.

Het is overbodig veel woorden te besteden om te betogen dat, wanneer de structuur voor het samengaan van Nederland en Indonesië gevonden is, op elk gebied een zware, maar niet minder een grootse taak ons Nederlanders wacht. Voor alles is nodig dat die met bezieling wordt aangevat, en ernaar gestreefd wordt er bezieling voor te wekken. De dienende zowel als de leidinggevende medewerking, die dan van Nederland zal moeten uitgaan, zal de grote proef worden of ons volk een wereldpositie aan kan, of het over voldoende initiatief en fantasie beschikt deze taak te vervullen. Het zij mij vergund mij als officieus, aanhangend lid der Verenigde Faculteiten over één aspect van deze taak tot de Verenigde Faculteiten te wenden.

Wat Indonesië nodig heeft als water en brood is een steeds wassende groep van goedgevormde „leiders”. Wat Nederland nodig heeft zijn zeer hechte economische en culturele banden. Dit vereist een zeer voortvarende cultuur-politiek van de Regering van het Rijk en evenzeer van de Regering in Indonesië, die met onderwijs en opvoeding te maken hebben zal d.m.v. allerlei instanties. Al die instanties zullen daarin krachtig en doelbewust moeten medewerken, opdat wegen worden gevonden, die tot één, thans volstrekt geboden, doel leiden, n.l. onderwijs en opvoeding in te richten overeenkomstig de behoeften en de eisen, die een land heeft dat politiek en maatschappelijk uit eigen krachtsbewustzijn ~~kan~~ leeft.

Echter niet alleen de Regeringen en de bij dit grote terrein van opvoeding tot mens, staatsburger en lid der samenleving betrokken instanties hebben hiermede te maken. Hier ligt een grote taak en een grote kans voor het „particulier” initiatief in Nederland. Een grote taak, omdat het in het belang van Nederland en Indonesië beide is dat een groot getal Indonesiërs in Nederland zijn vorming ontvangt. Dit is de weg om een hechte, culturele en persoonlijke band te smeden, zonder welke er weinig terecht kan komen van een Nederlands-Indonesische samenwerking. Weloverlegd handelen is hier nodig want indien wij in Nederland deze zaak aan de loop der gebeurtenissen overlaten, is de kans groot dat de Indonesiërs hun vorming elders zoeken of elders heengetrokken worden. Ik verwijs naar de gift van de Rockefellerfoundation voor 20 beurzen t.b.v. Indonesische studenten. Het vereist weinig verbeelding om in te zien dat een dergelijk verloop van zaken de grond weggraaft onder de Nederlandse-Indonesische samenwerking, die het nieuwe Indonesië gestalte moet doen krijgen. Een groote kans ligt hier, omdat wij hierin de mogelijkheid hebben de Indonesiërs te tonen dat wij Nederlanders loyale, overtuigde medewerkers willen zijn aan het nieuwe Indonesië, en daarvoor onze intelligentie, doorzettendheid en gastvrijheid gaarne inzetten. Daarom mag het noch aan het toeval worden overgelaten of en hoe veel Indonesiërs hierheen komen voor hun studie en vorming,

nòch hoe zij hier studeren en leven. Er moet een lichaam geschapen worden dat voortdurend dit belang behartigt, zodat de Indonesiërs bemerken dat er aan hen en hun belangen gedacht wordt; dat alles wordt gedaan om hen in het Nederlandse leven en de Nederlandse cultuur in te wijden; dat bij hun vorming gedacht wordt wat zij voor hun land in dit stadium nodig hebben; dat zij in hun materiële en andere zorgen steun ontvangen. Het komt mij voor dat de Verenigde Faculteiten het aangewezen lichaam is om in deze gewichtige culturele taak ~~in~~ initiatief te nemen. Leiden is naar algemene opinie de Universiteit die cultureel het nauwst op Indonesië betrokken is. Op haar rust dus een grote verantwoordelijkheid. Men zal ook van haar verwachten dat zij dit verantwoordelijkheidsbesef en de openheid voor de zo-even aangeduide grote kans in daden toont. Deze culturele betrokkenheid van Leiden op Indonesië heeft haar kernpunt in de Verenigde Faculteiten. Het is derhalve natuurlijk dat zij in deze materie de eerste stap doet.

Wanneer ik iets zou mogen zeggen over deze eerste stap, dan is het dit dat de Verenigde Faculteiten als geheel of een door haar aangewezen groep van leden der Faculteit, op haar verzoek eventueel aangevuld met mannen en vrouwen buiten de Faculteit of zelfs buiten de Universiteit in engere zin, die voor dit probleem oog en talent bezitten, zich gaan beraden over een goede aanvat van dit probleem. De punten, die daarbij zeker aan de orde komen, zijn:

1e het scheppen van een gereguleerd verband tot samenwerking tussen de Leidse Universiteit — en andere Universiteiten — en het Hoger Onderwijs in Indonesië. Er zal uitwisseling van leerkrachten moeten komen. Verder is er vast contact nodig om in overleg met de H.O. organen in Indonesië de stroom van Indonesiërs, die hier universitaire vorming zoeken, te regelen.

2e de opleiding der Nederlanders die in Indonesië hun werkkring zullen vinden in bestuur of rechtspraak, zal geplaatst moeten worden in het licht van het „nieuwe, wordende Indonesië”, en gedragen moeten worden door de visie van het toekomstige, weerbare, moderne Indonesië. Daarnaast zal er voor de Indonesiërs, die voor het terrein van bestuur en rechtspraak hun vorming hier komen zoeken, een mogelijkheid moeten bestaan dat in die opleiding aan hun bijzondere behoeften gedacht wordt. Deze beide zaken vereisen nieuwe door-denking van het onderwijs. De wereldconstellatie en de constellatie van het op-marsch-zijnde Indonesië verlangen dat men hier een echte pépinière vindt voor haar ontwikkeling en bezieling beide.

3e het vraagstuk van de huisvesting en materiële en geestelijke verzorging der Indonesiërs, die hier studeren zullen, zal onder ogen moeten worden gezien. Bij dit punt is natuurlijk de eerst-op-komende gedachte dat de Regering dan financieel over de brug zal moeten komen, en dat er dus niets zal kunnen gebeuren, als deze niet eerst een stevige bijdrage toezegt. Ik zou, hoe natuurlijk deze

24

eerste gedachte ook is, toch ten sterkste willen afraden daaraan toe te geven, want een kort ogenblik van nadenken doet ons dan begrijpen dat de zaak dan onmiddellijk de doofpot ingaat. Door de ~~toestand~~ toestand der schatkist behoeft de Regering nog niet te zeggen dat zij niet tot een bijdrage in staat is, maar zij zal zeker op dit moment niet anders kunnen zeggen dan dat zij niets beloven kan. Daarop nu mag deze grote taak en deze grote kans, die eenvoudig voor ons liggen, niet stranden. De aangewezen weg schijnt, zonder die vooraf gegarandeerde zekerheid van Regeringssteun, uitgedachte plannen ter tafel van de Regering te leggen en in die plannen ook te verwerken in welke vorm Nederlandse particuliere instanties en Nederlandse gezinnen of personen hierin metterdaad zullen kunnen bijdragen. Deze handelwijze heeft een tweevoudig moreel appèl. Door het geloof en de daadkracht die er uit spreken, komen er wegen open die anders onontdekt en gesloten blijven. Het beroep op de — vanzelfsprekend nodige en verplichte— Regeringshulp is dan veel sterker en sprekender.

Van harte hoop ik dat de Verenigde Faculteiten bereid zijn om op de in het bovenstaande gegeven suggestie in te gaan.

w.g. H.Kraemer.